

PREDMET		TEORIJA KONSTRUKCIJA		
VODITELJ PREDMETA		Prof.dr. Samir Dolarević		
STUDIJ	STATUS	SEMESTAR	SATI NASTAVE P+V	ECTS
M – K	obavezni	1	2+2	6
CILJEVI				
<ul style="list-style-type: none"> □ Produbiti stečena znanja iz linearne teorije štapa. Upoznati studente sa varijacionom formulacijom ravnoteže i energetske principima. □ Upoznati studente sa Teorijom drugog reda i načinom njene primjene pri analizi konstrukcija. Objasniti problem stabilnosti i načine praktičnog rješavanja problema stabilnosti. 				
ISHODI UČENJA				
<ul style="list-style-type: none"> □ U potpunosti ovladati metodom deformacija i linearnom teorijom štapa. □ Samostalna analiza složenih konstrukcija i pravilna interpretacija dobivenih rezultata □ Razumjeti razlike pri proračunu po teoriji prvog i drugog reda. Razumjeti problem stabilnosti, mogućnost pojave problema i njegovo rješavanje. 				
SADRŽAJ PREDMETA				
<ul style="list-style-type: none"> □ Tehnička metoda deformacija sa kosim štapovima. Matrice krutosti sistema sa popustljivim vezama. Matrica krutosti – uvjetovanost, sopstvene vrijednosti i sopstveni vektori, kondenzacija. □ Potencijalna energija sistema. Energetski princip ravnoteže. Totalna potencijalna energija. Varijaciona formulacija. Pojam stabilne i labilne ravnoteže. □ Pojam i uzroci nelinearnosti. Principi nelinearnog proračuna. Osnovne pretpostavke Teorije II reda. Jednačine ravnoteže i geometrijske jednačine pod pretpostavkom o velikim pomjeranjima. Veza između opterećenja i pomjeranja po Teoriji II reda. Geometrijska matrica krutosti štapa. Matrica krutosti sistema po Teoriji II reda. □ Problem stabilnosti. Osnove Teorije stabilnosti: kritična sila, dužina izvijanja, bifurkacija. Proračun kritične sile za štap sa raznim rubnim uslovima iz diferencijalne jednačine po Teoriji II reda. Metode Bubnov-Galjerjin i Ritz. Proračun kritičnog opterećenja za sistem. Stabilnost lukova i ljuski. Primjena komercijalnih softvera za analizu konstrukcija: SAP 2000 i Tower. 				
PREPORUČENA LITERATURA				
<ol style="list-style-type: none"> 1. S.Dolarević, <i>Statika konstrukcija</i>, Građevinski fakultet Sarajevo, 2011. 2. O.Jokanović, <i>Geometrijska nelinearnost i stabilnost linijskih konstrukcija</i> 3. Softver: SAP 2000 i CAL 				
Način polaganja ispita:				
Tokom nastave ispit se polaže iz dva dijela pismeno. Svaki dio se boduje sa 50 bodova.				
<ol style="list-style-type: none"> a) Ako student ostvari 55% iz oba dijela formira mu se konačna ocjena prema skali propisanoj Zakonom o visokom obrazovanju, pri čemu se bodovima na parcijalnim ispitima može dodati do 10 bodova na osnovu samostalno urađenih zadataka. b) Studenti koji polože samo jedan dio na završnom ispitu polažu pismeno onaj dio koji nisu položili. Ocjena se formira kao pod a). c) Studenti koji ne polože nijedan dio tokom nastave polažu ispit pismeno integralno, a ocjena im se formira: 50% bodova ostvarenih tokom nastave + 50% bodova ostvarenih na završnom ispitu. 				
Poništavanje ispita: Studenti koji su položili oba dijela, a nisu zadovoljni rezultatom postignutim na jednom dijelu, mogu ga poništiti i na završnom ispitu polagati taj dio.				

Teorija konstrukcija – plan izvođenja nastave

Sed.	Predavanja	Vježbe
1	Sadržaj predmeta, plan rada, literatura i način učenja. Ponavljanje pojmova i procedura metode deformacija.	Uvod u sadržaj vježbi i literatura. Formiranje globalne matrice krutosti prema tehničkoj metodi deformacija (lokacijske matrice; jednačine Takabeya). Tehnička metoda deformacija za okvir sa kosim štapovima. Uticaj smicanja na matricu krutosti štapa (Timošenkov model).
2	Tehnička metoda deformacija za sisteme sa kosim štapovima. Sistemi sa popustljivim vezama.	Formiranje globalne matrice krutosti prema tehničkoj metodi deformacija prema definiciji članova matrice krutosti. Uvod u MATLAB. Zadaća 1.
3	Sopstvene vrijednosti i vektori matrice krutosti. Uvjetovanost matrice krutosti. Kinematska ograničenja. Kondenzacija matrice krutosti.	Popustljiva veza (linearni link element). Elastično popustljivi oslonci. Štap sa ekcentričnim beskonačno krutim vezama (rigid offset). Zadaća 2.
4	Potencijalna energija elastičnog sistema. Osobine potencijalne energije. Castillian-ove teoreme.	Torzija štapa. Vlastite vrijednosti i vektori matrice krutosti. Uvjetovanost nosivog sistema (conditioning number). Zadaća 3.
5	Totalna potencijalna energija. Varijaciona formulacija ravnoteže. Energetska definicija nosivosti konstrukcije.	Kinematička ograničenja. Redukcija sistema jednačina. Apsolutno kruta kinematička ograničenja u modelima inženjerskih konstrukcija. Zadaća 4.
6	Stabilna i labilna ravnoteža. Ispitivanje kvaliteta ravnoteže energetskim kriterijem. Metoda podkonstrukcije.	Greda na elastičnoj podlozi (Winklerov model). Zadaća 5.
7	Nelinearna veza između opterećenja i pomjeranja: uzroci, principi proračuna. Pretpostavka o velikim pomjeranjima i konačnim deformacijama. Opterećenje na deformisanom nosaču.	Metoda podkonstrukcije (substructuring). Proračun po fazama građenja. Zadaća 6.
8	1. PARCIJALNI ISPIT	Diferencijalna jednačina štapa sa početnom imperfekcijom (sinusni polutalas). Kritična sila. Dišingerov faktor.
9	Geometrijske jednačine i jaka forma ravnoteže. Varijaciona formulacija ravnoteže na deformisanom nosaču.	Dokaz nosivosti štapa (prosta greda) izloženog savijanju i normalnoj sili pritiska. Metoda zamjenjujućeg štapa. Kriteriji početne imperfekcije. Dokaz napona po teoriji 2. reda (prema Dišingeru i P- Δ postupak).
10	Diferencijalna jednačina po teoriji 2. reda. Rješenje diferencijalne jednačine. Matrica krutosti štapa po teoriji 2. reda. Geometrijska matrica krutosti štapa.	Proračun presječnih sila po teoriji 2. reda (prema Dišingeru i P- Δ postupak) za: a) 3-zglobni okvir sa priključenim pendel stubovima b) pomjerljivi dvozglojni okvir

	Primjena metode deformacija. Proračun lančanica.	
11	Problem stabilnosti. Gubitak stabilnosti. Kritična sila – dužina izvijanja. Bifurkacija. Statički i energetski kriterij stabilnosti.	Proračun presječnih sila po teoriji 2. reda (prema Dišingeru i P- Δ postupak) za nepomjerljivi stub koji prolazi kroz dvije etaže. Poređenje sa rješenjima komercijalnih softvera (SAP2000, Tower 7). Normalna sila u gredi na dva nepomična oslonca (izduženje ose grede usljed savijanja).
12	Proračun kritične sile iz diferencijalne jednačine štapa za razne rubne uslove. Proračun kritičnog opterećenja metodom deformacija.	Tehnička metoda deformacija i primjena u geometrijski nelinearnoj analizi - matrica krutosti štapa po teoriji 2. reda (P- Δ , konzistentna, tačna). Determinatna matrice krutosti.
13	Proračun kritične sile metodama Bubnov-Galjerkin i Ritz - primjeri. Kriterij početne imperfekcije.	Određivanje kritične sile (vlastite vrijednosti) na štapovima sa različitim uslovima oslanjanja i diskretizacijom.
14	Problem stabilnosti u praktičnom projektovanju. Stabilnost lukova i ljuski.	Proračun kritične sile za prosti okvirni sistem. Simetrična i antimetrična linija izvijanja. Proračun vlastitog vektora.
15	Proračun presječnih sila na okvirnoj konstrukciji po teoriji 2. reda uzimanjem u obzir imperfekcija. Određivanje parametra kritičnog opterećenja. Poređenje sa rješenjima komercijalnih programa (SAP2000, Tower7). Zadaća 7.	